

**ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА-САДОК) №1 «ДЗВІНОЧОК»
САРНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Виступ на педагогічній раді

**Інтеграційний підхід до організації різних
видів праці дошкільників**

Підготувала вихователь-методист:
Олена Птуха

2022р.

Слайд У житті кожної людини і у житті суспільства праця має визначальне значення. Від того, як людина ставиться до праці, як вона вміє працювати, багато у чому залежить її доля. Наголошуючи на ролі трудового виховання, Костянтин Ушинський писав, що можливість працювати, старанність — найкращий спадок, який може залишити своїм дітям і бідний, і багатий.

Слайд

У новій редакції Базового компонента дошкільної освіти як Державного стандарту дошкільної освіти **предметно-практичну, технологічну компетентність** визначено як здатність дитини з допомогою дорослого чи самостійно реалізовувати творчі задуми з перетворення об'єктів довкілля з використанням різних матеріалів у процесі виконання конструктивних, технічно-творчих завдань та завдань з моделювання, що спирається на обізнаність із відповідними засобами та предметно-практичними діями.

Формування цієї компетентності є підґрунтям для успішного навчання дитини в початковій школі, й узгоджується з Державним стандартом початкової освіти.

Слайд

Предметно-практична та технологічна діяльність передбачає розв'язання дитиною практичних завдань:

- постановка мети,
- планування послідовності виконання дій
- формування простих висновків щодо способів дій
- розподіл обов'язків
- вибір необхідних матеріалів та інструментів
- контроль за виконанням дій
- аналіз та оцінювання отриманого результату.

Слайд

Головне завдання педагога - створення умов для прояву самостійності та практичного розв'язання проблем самими дошкільниками.

Трудова діяльність

Слайд

Трудова діяльність - це цілеспрямований процес формування у дітей трудових навичок і вмінь, поваги до праці дорослих, звички до трудової діяльності. Перші трудові процеси поступово трансформуються в такі

Слайд

види праці як *самообслуговування, господарсько-побутова, праця в природі, художня праця*. Для досягнення бажаного результату дітям потрібні уміння визначати мету і планувати трудовий процес, оцінювати та аналізувати отриманий результат, відповідні трудові навички і мотивація. Тому і вдома і в закладі дошкільної освіти слід підтримувати інтерес дітей до праці та до результатів своїх трудових дій; ознайомлювати з професіями та трудовими діями дорослих, організовувати зустрічі з представниками різних професій; залучати дітей до різних видів трудової діяльності.

Слайд

Самообслуговування — це діяльність, спрямована на задоволення повсякденних особистих життєвих потреб, пов'язаних з необхідністю догляду за тілом, одягом, взуттям тощо (умивання, зачісування волосся, одягання, прибирання ліжка тощо). У процесі самообслуговування діти активно засвоюють необхідні навички, знання про власне тіло, предмети особистої гігієни, організацію гігієнічних процедур, набувають практичного досвіду самостійності. Щоденно виконуючи елементарні завдання із самообслуговування,

дошкільники привчаються до систематичної праці й починають розуміти, що всі (дорослі і діти) мають певні обов'язки, виконання яких не слід перекладати на інших.

Елементами самообслуговування діти починають оволодівати з раннього віку, намагаючись самостійно вмитися, одягтися, поїсти та інше. Спочатку дії дітей досить обмежені, невпевнені, не завжди вдалі. Однак, якщо дорослі терпляче, послідовно та регулярно привчають дітей обслуговувати себе, використовують при цьому ігрові прийоми, показ і пояснення правильних способів дій, допомогу, спільне з дитиною виконання, постійні заохочення і вправлення у практичній діяльності, то згодом малюки оволодівають навичками самообслуговування. Досягнення дитини в самообслуговуванні важливо підтримувати і схвалювати.

Слайд

Господарсько-побутова праця спрямована на дотримання чистоти і порядку в приміщенні, на ділянці, допомогу дорослим під час організації побутових процесів. Вона пронизує повсякденне життя дітей у дошкільному закладі й удома, забезпечує необхідний комфорт, хоча її результати не такі помітні, як в інших видах практичної діяльності. Господарсько-побутова праця сприяє вихованню в дітей бережливого, заощадливого ставлення до речей, прагнення їх раціонально використовувати, уміння помічати безлад і готовність його усувати.

Завдання дорослого – навчити дітей:

- виконувати трудові процеси цілісно – від осмислення мети до одержання результату та прибирання робочого місця;
- оволодівати способами виконання трудових дій і запобігання травматизму;
- самостійно контролювати якість роботи.

Слайд

Праця в природі передбачає трудову діяльність з об'єктами природи на городі, у квітнику, в садку, куточку живої природи, як-от:

- догляд за рослинами і тваринами;
- обробка ґрунту;
- прибирання земельної ділянки тощо.

Це продуктивна праця, її кінцева мета конкретна і зрозуміла – виростити овочі, квіти, ягоди, підгодувати пташок тощо. Хоча така мета й доступна дошкільникам, проте вона віддалена в часі й потребує від дітей довготривалих фізичних, вольових, розумових зусиль, послідовної, копіткої роботи, постійного контролю, відповідальності за інше життя.

Як бачимо, праця в природі створює сприятливі умови для емоційно-ціннісного, соціально-морального, пізнавального розвитку дітей, збагачує рухову сферу, а праця, організована на свіжому повітрі, загартовує організм, зміцнює нервову систему.

Художньо-продуктивна діяльність

Слайд

Художньо-продуктивна діяльність - це перетворювальна діяльність із предметами та матеріалами, у якій дитина пізнає їхні властивості. Улюбленим видом художньо-практичної діяльності дошкільнят є **художня праця**. Вона допомагає формувати у дітей засади конструктивних умінь і навичок, сприяє їхньому творчому розвитку. У технології художньої праці механічна обробка різних матеріалів інтегрується з художньо-конструкторською діяльністю - дизайном. Діти виготовляють різні предмети з паперу, картону, природних матеріалів, перетворюють предмети, які вийшли з ужитку, даруючи їм нове життя. Дошкільники набувають навички користування найпростішими інструментами (ножицями, голкою тощо), опановують способи обробки різних матеріалів. Спираючись на форму, колір, фактуру матеріалу, вони шукають оригінальні способи розв'язання творчих завдань, пов'язаних із виготовленням виробів. Види художньо-продуктивної діяльності: дизайн, рукоділля(хендмейд), технічне моделювання(інжиніринг). Технічне моделювання - творча діяльність зі створення макетів та моделей нескладних технічних об'єктів. Саме в цій діяльності відбувається розвиток інженерного мислення дошкільників.

Слайд

Форми організації дитячої праці в дошкільному закладі

Традиційно формами організації праці дітей в закладі дошкільної освіти є:

- доручення;
- чергування;
- колективна праця.

Слайд

Доручення – найпоширеніша форма участі дітей у посильній трудовій діяльності. Сутність його в тому, що на дитину покладається конкретне завдання, яке вона повинна виконати сама або з допомогою ровесника чи дорослого. Доручення використовують на кожному віковому етапі в усіх видах праці. Зазвичай діти отримують їх від дорослого.

Слайд

Упродовж дня можна пропонувати дітям різні доручення за:

- складністю – прості, складні;
- способом організації виконавців – колективні, підгрупові, індивідуальні;
- тривалістю виконання – довготривалі, короткотривалі, епізодичні;
- змістом відповідно до різних видів дитячої праці, пов'язані з –іграми;
- організацією занять і побутових процесів;
- виконанням прохань дорослих або інших людей.

Слайд

Чергування – складніша порівняно з дорученнями форма організації праці. Воно полягає у систематичному виконанні дитиною трудових обов'язків упродовж певного часу.

За чинними програмами розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку можна простежити, як поступово розширюється система чергувань, ускладнюються обов'язки чергових, підвищуються вимоги до їх виконання, а саме:

- із початку навчального року організовують чергування 4-річних дітей по їдальні;
- із другої половини року вводять чергування по заняттях;
- 5 – 6-річні дошкільники протягом року чергують по їдальні, заняттях та куточку живої природи.

Організація чергувань передбачає чітку систему почергового призначення дітей черговими по їдальні, заняттях та куточку живої природи, можливість гнучкої заміни чергових з урахуванням об'єктивних обставин і суб'єктивних чинників, а також облаштування місць збереження інвентарю, визначення робочого місця, кола обов'язків і послідовності їх виконання. *Чергування організовують так, щоб кожна дитина періодично виконувала різні види роботи.*

Слайд

Колективна праця – важливий засіб формування у дітей колективістських взаємин шляхом їх залучення до спільної роботи. Участь у колективній праці дає дітям змогу зрозуміти необхідність дотримання загальноприйнятих норм і правил взаємодії, формує націленість на успіх загальної справи, готовність підпорядковувати особисті бажання і наміри колективним цілям, допомагати іншим і за потреби звертатись за допомогою, задовольняє прагнення дитини до самовиявлення, самореалізації, самоствердження.

Колективну працю організовують саме зі старшими дошкільниками 1-2 рази на тиждень. Діти здатні колективно виконувати роботу з прибирання групового приміщення, куточка живої природи, книжкового, ігрового, фізкультурного осередків, ігрового майданчика. Особливо зацікавлює дітей спільна з дорослими праця, де є нагода відчувати себе на рівні зі старшими, продемонструвати власну спроможність та значущість, що є важливим проявом дорослішання. Організуючи колективну працю, вихователь має продумати її мету, зміст, чітко розподілити завдання так обов'язки між дітьми так, щоб кожній дитині знайти посильну роботу. Під час праці слід тримати в полі зору всіх дітей групи, скеровуючи їхні дії допомогою і взаємодопомогою, нагадуваннями і підказками, показом і роз'ясненням окремих прийомів тощо. Після закінчення роботи важливо звернути увагу дітей на її результати, оцінити трудові зусилля, ставлення кожної дитини до виконання дорученої частки справи.

Для колективної праці дітей організовують фронтально або підгрупами. Об'єднання дітей є ефективним за наявності в них досвіду співробітництва, предметно-практичними навичками. Залучення молодших за віком дітей до групи старших для виконання спільного трудового завдання – важливий прийом навчання взаємодії у найближчому соціумі в умовах різновікової групи дошкільного навчального закладу і родини.

Особливості організації дитячої праці та її оцінювання

Організуючи трудову діяльність вихованців, педагог має враховувати їхні інтереси, уподобання, здібності, індивідуальні можливості. Це не означає, що дитяча праця є аналогом розваг. Дитина має докласти фізичних, інтелектуальних, моральних, емоційних, вольових зусиль, щоб виконати завдання. Відповідність природі дитини, її станам і настроям, адекватна індивідуальна й колективна мотивація стимулюють дошкільників до праці, дають їм змогу відчувати задоволення від трудового процесу і від досягнення мети. Без цього трудові доручення, чергування, колективна праця стають сумною повинністю.

Слайд

Слід пам'ятати: отриманий результат не завжди є показником трудових зусиль дошкільника. Буває, що дитиною докладено максимум старанності, сумління, але якість виконаної роботи, на погляд дорослого, незадовільна. Неприпустимо в такому разі оцінювати результат як негативний. Необхідно підтримати дитину, висловити віру в її можливості, дати відчувати, що її праця потрібна. Для формування позитивного ставлення до трудової діяльності важливо спиратися на власну ініціативу дошкільників, яку слід, не лише виявляти і підтримувати, а й заохочувати. Слід відмовлятися від жорстокої регламентації, авторитарності, створюючи атмосферу доброзичливості, взаємодопомоги, творчого пошуку.

Позиція і дії вихователя

Слайд

Сьогодні людина для повноцінного життя в суспільстві, самореалізації, як особистості має проявляти творчу активність, самостійність, розвивати свої здібності, постійно вчитися і самовдосконалюватися. Тому для педагогів як ніколи актуальне правило: **«Що менше ми керуємо дітьми, то активнішу позицію вони займають у житті».**